

SGH

Szkoła Główna
Handlowa
w Warszawie

Badanie SHARE jako źródło danych interdyscyplinarnych i przykład analizy

Dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak, prof. SGH

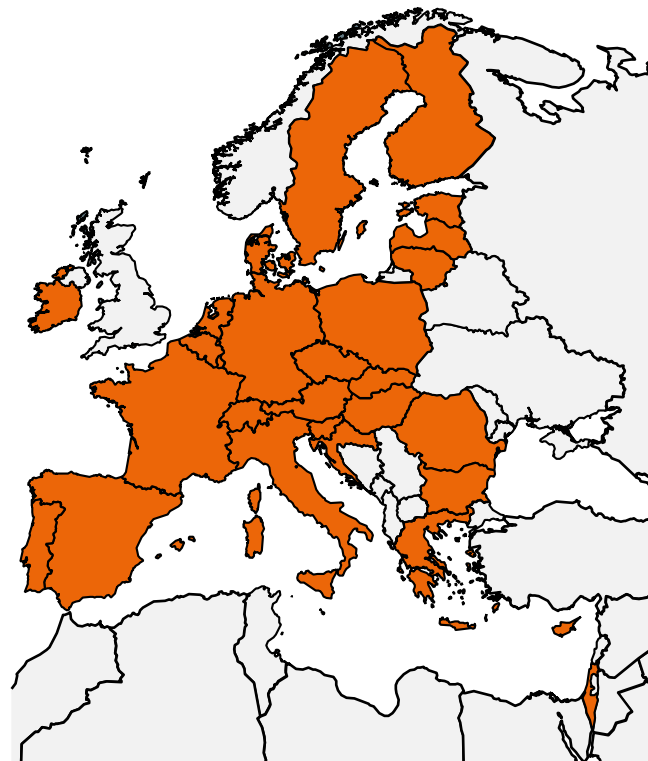
Dr Anita Abramowska-Kmon

SHARE jako Europejska Infrastruktura Badawcza

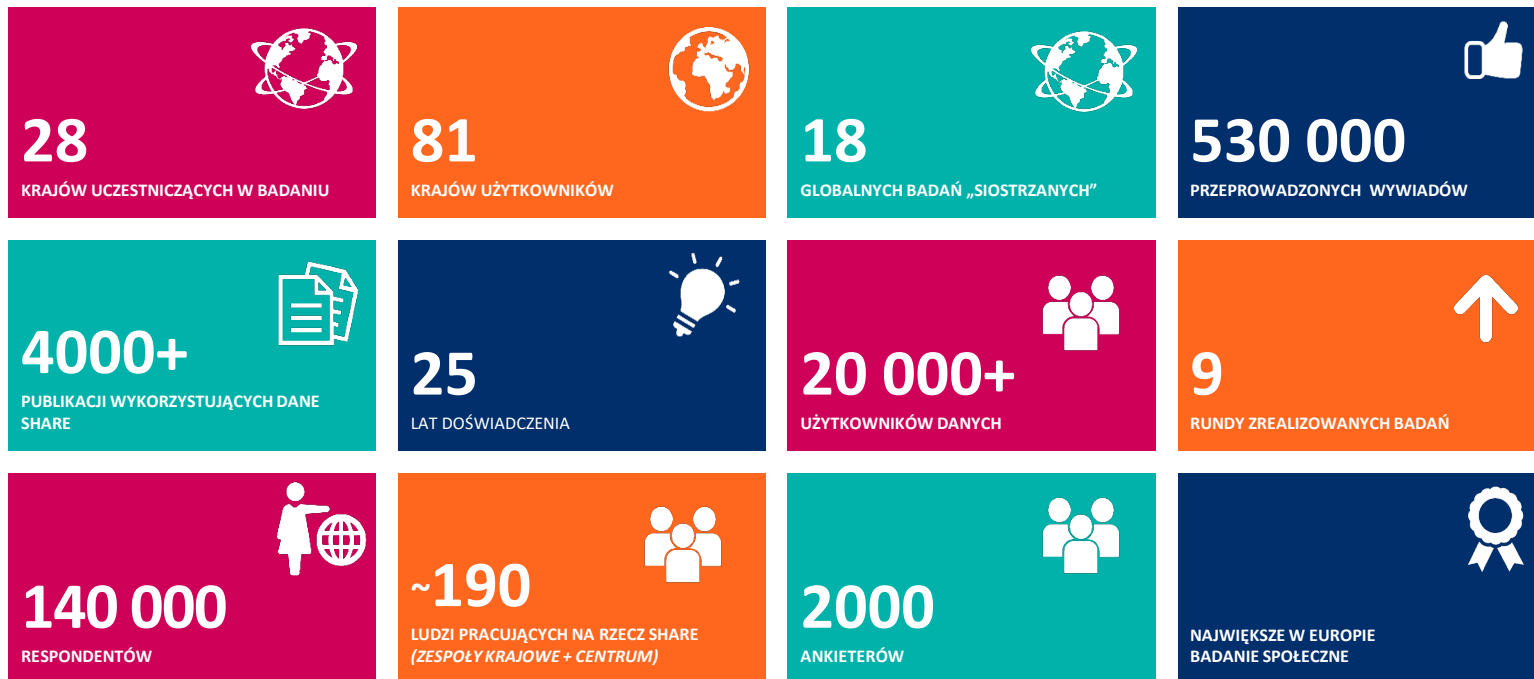
- SHARE – the Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe – Badanie Zdrowia, Starzenia się Populacji i Procesów Emerytalnych jest infrastrukturą badawczą, utworzoną w 2004 r. w odpowiedzi na zmiany demograficzne, w tym zwłaszcza starzenie ludności), społeczne i przemiany na rynku pracy
 - dostarcza wiedzy niezbędnej dla prowadzenia polityk publicznych opartych na faktach (evidence based policies), badając z perspektywy przebiegu życia zdrowie, warunki i jakość życia Europejczyków w wieku 50+
 - jest unikatowym obserwatorium interakcji pomiędzy przebiegiem życia osób w wieku 50+ a politykami publicznymi w różnych krajach dzięki systematycznym i interdyscyplinarnym badaniom panelowym realizowanym na reprezentatywnych próbach
 - umożliwia monitorowanie zachowań ludzi wobec polityk publicznych, reform, czy kryzysów (np. pandemia)
- SHARE jest pierwszą infrastrukturą badawczą o statusie ERIC uzyskanym w 2011r.

SHARE w pigułce

- ✓ Największe w Europie badanie społeczne realizowane przez naukowców
- ✓ Prowadzone co 2 lata reprezentatywne międzynarodowe badanie panelowe prowadzone na próbach osób w wieku 50+
- ✓ Pierwsza runda badań w 2004 r., runda 9 przeprowadzona na przełomie 2021/22 (wywiad bezpośredni), runda 10 rozpoczęta w 2024 r.
- ✓ Dwa dodatkowe badania telefoniczne SHARE Corona Surveys (2020 i 2021)
- ✓ Badanie interdyscyplinarne (zdrowie, sytuacja ekonomiczna, warunki życia, relacje społeczne), plus pomiar fizyczny (np. siła uścisku ręki)
- ✓ Badanie w pełni zharmonizowane – centralny przetarg, opracowanie kwestionariusza, dobór próby, narzędzie badawcze, zbieranie danych i zarządzanie bazą danych
- ✓ Obejmuje obecnie 28 krajów, stopniowe zwiększanie zasięgu
- ✓ **Bezpłatny dostęp dla badaczy: <http://www.share-eric.eu>**

SHARE – rozwój infrastruktury

- Polska dołączyła do programu SHARE, uczestnicząc w rundzie 2. w 2006 r.
- Uczestniczyliśmy w rundach:
 - 3., 4., 6., 7., 8. i 9.
 - badaniach SHARE Corona Survey w 2020 i 2021 r.
- Obecnie trwa realizacja 10. rundy badania
- Polska jest członkiem SHARE-ERIC od 2014 r.
 - Instytucja prowadząca: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Badanie SHARE w Polsce

- Od 2018 r. badanie jest realizowane przez Instytut Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
- Od 2020 r. SHARE jest częścią Polskiej Infrastruktury Badań nad Rodzinami, Generacjami i Kapitałem Ludzkim, wpisanej na Polską Mapę Infrastruktury Badawczej jako jedna z 6 infrastruktur w naukach społecznych i humanistycznych
- Środowisko badaczy SHARE w Polsce: 446 użytkowników, w tym 389 osób z uczelni, 25 z innych instytucji badawczych, 27 reprezentujących instytucje kształtujące polityki publiczne, oraz 5 osób z innych podmiotów

Sieci rodzinne i społeczne osób starszych

- Sieci rodzinne tworzone są przez osoby powiązane więziami rodzinnymi (współmałżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, wnuki, inni krewni)
- Sieci społeczne tworzone są przez osoby bliskie emocjonalnie
- Zarówno sieci rodzinne jak i społeczne kształtowane są w przebiegu życia
- Są coraz bardziej złożone
- Występują znaczące różnice między krajami europejskimi pod względem wielkości i struktury sieci rodzinnych i społecznych -> **Europa Północna i Zachodnia**: słabe więzi rodzinne vs. **Europa Środkowo-Wschodnia i Południowa**: silne więzi rodzinne
- Sieci społeczne są ważnym aspektem w analizach stanu zdrowia, jakości życia i różnorodnego wsparcia

Sieci rodzinne i społeczne osób starszych

Cel analiz: porównanie wielkości i struktury sieci rodzinnych i społecznych osób 65+ uwzględniając status rodzinny respondentów

Dane: 6 fala badania SHARE (2015) (specjalny moduł poświęcony sieciom społecznym)

Kraje: 17 krajów europejskich: Austria, Niemcy, Szwecja, Hiszpania, Włochy, Francja, Dania, Grecja, Szwajcaria, Belgia, Czechy, Polska, Luksemburg, Portugalia, Słowenia, Estonia i Chorwacja.

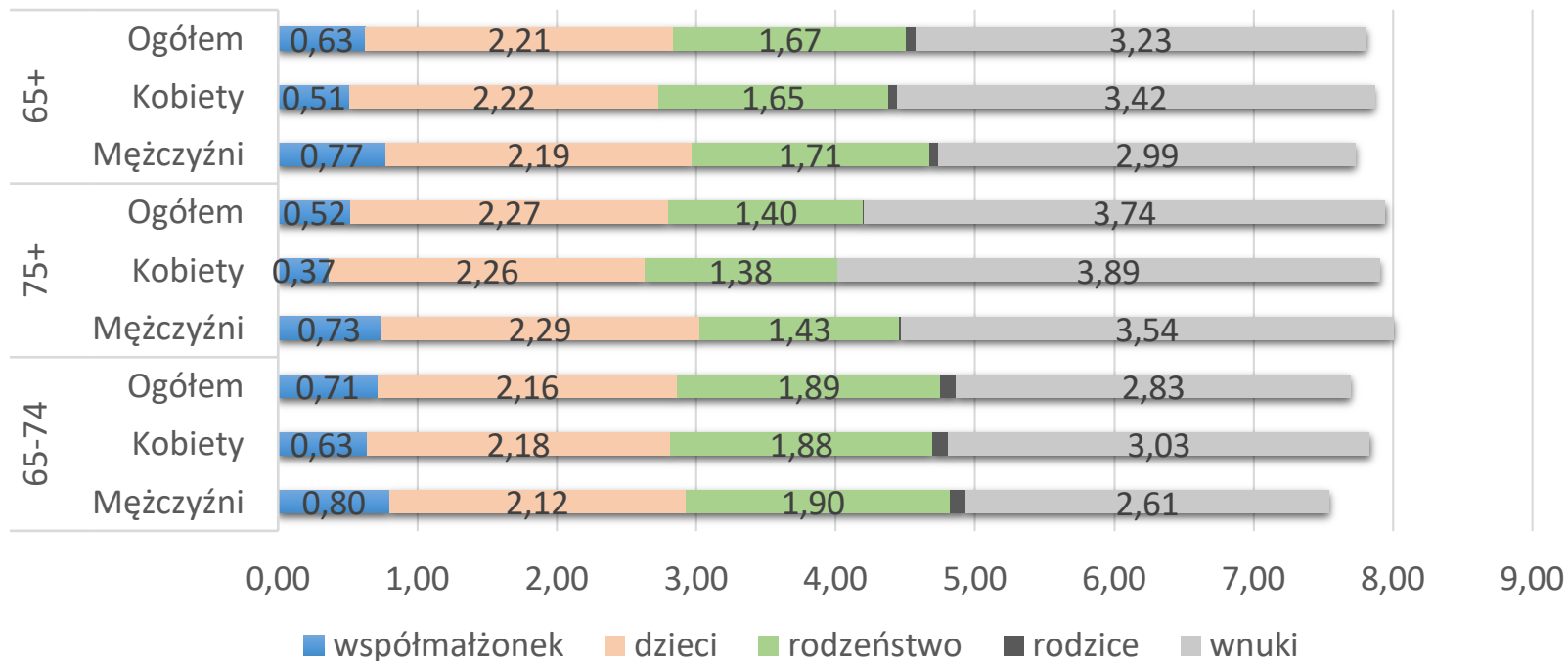
Próba: 30 355 respondentów w wieku 65+

Sieci: rodzinne: współmałżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo i wnuki

społeczne: współmałżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, inni krewni, przyjaciele i znajomi (z kim Respondent rozmawia o swoich sprawach max. 7 osób)

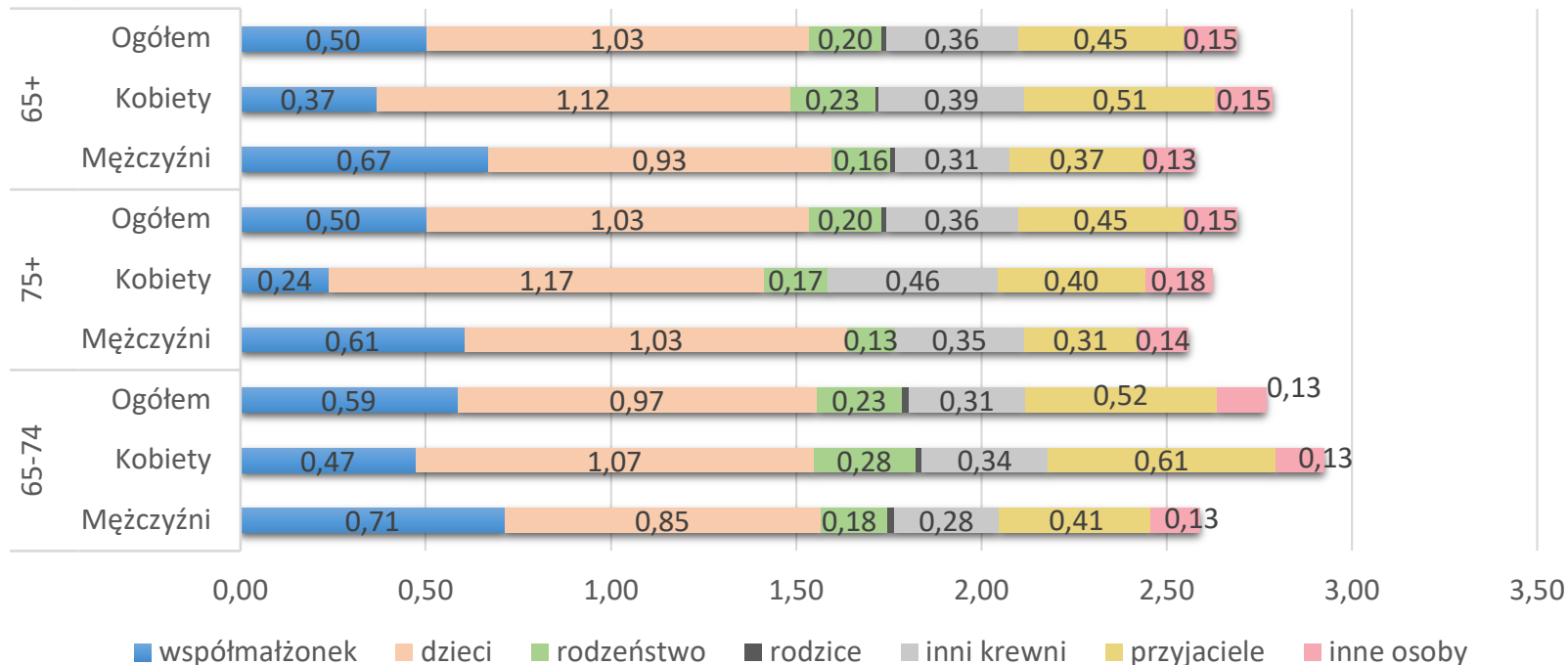
Pomiar: udział osób w związkach oraz średnia liczba poszczególnych osób w sieciach
=> **wielkość i struktura sieci**

Wielkość i struktura sieci rodzinnych osób 65+

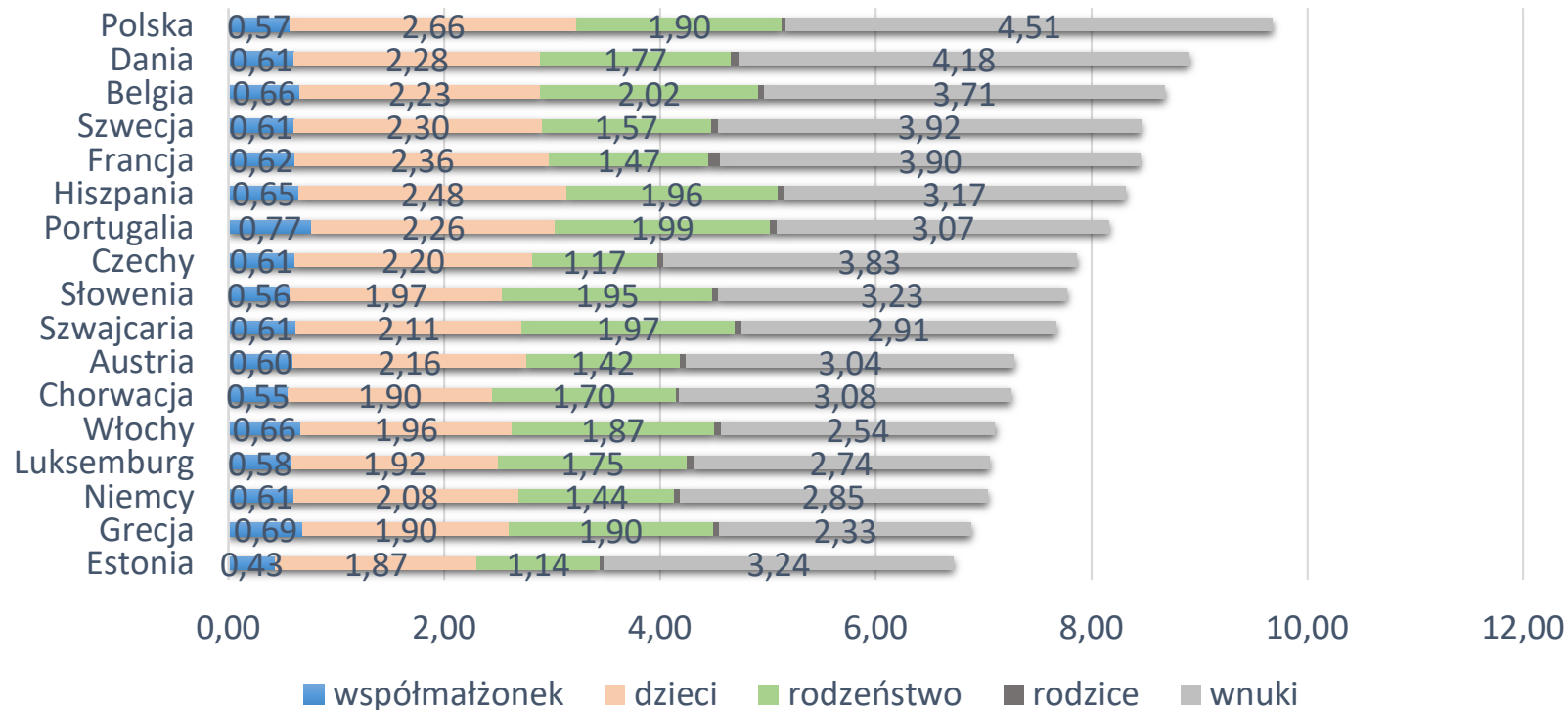
Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Wielkość i struktura sieci społecznych osób 65+

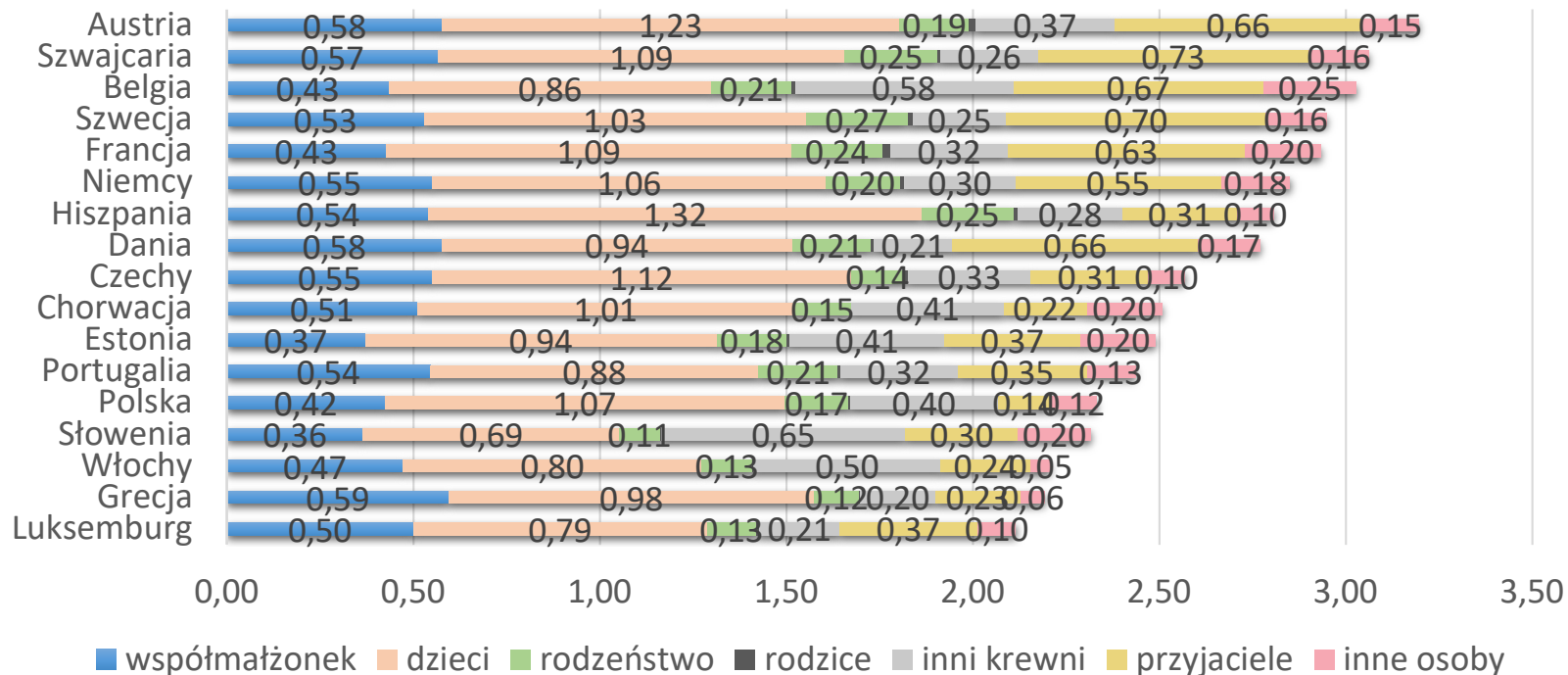
Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Wielkość i struktura sieci rodzinnych osób 65+ według krajów

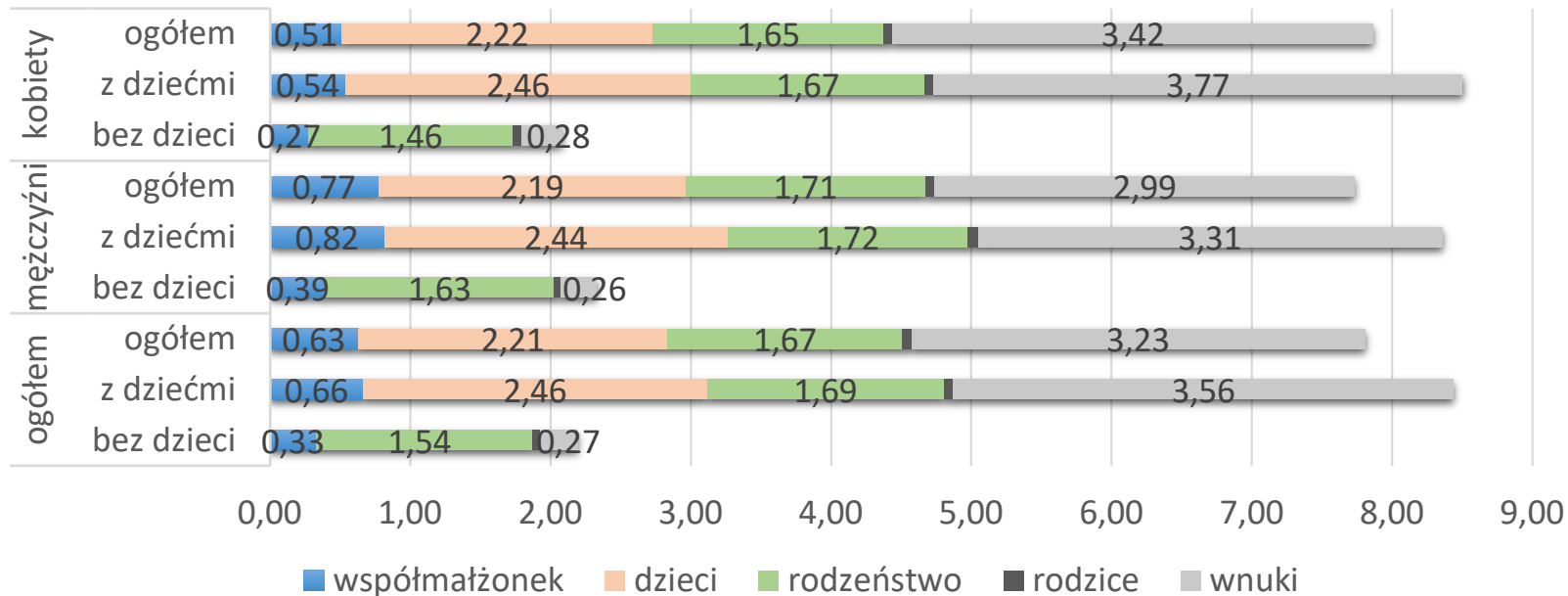
Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Wielkość i struktura sieci społecznych osób 65+ według krajów

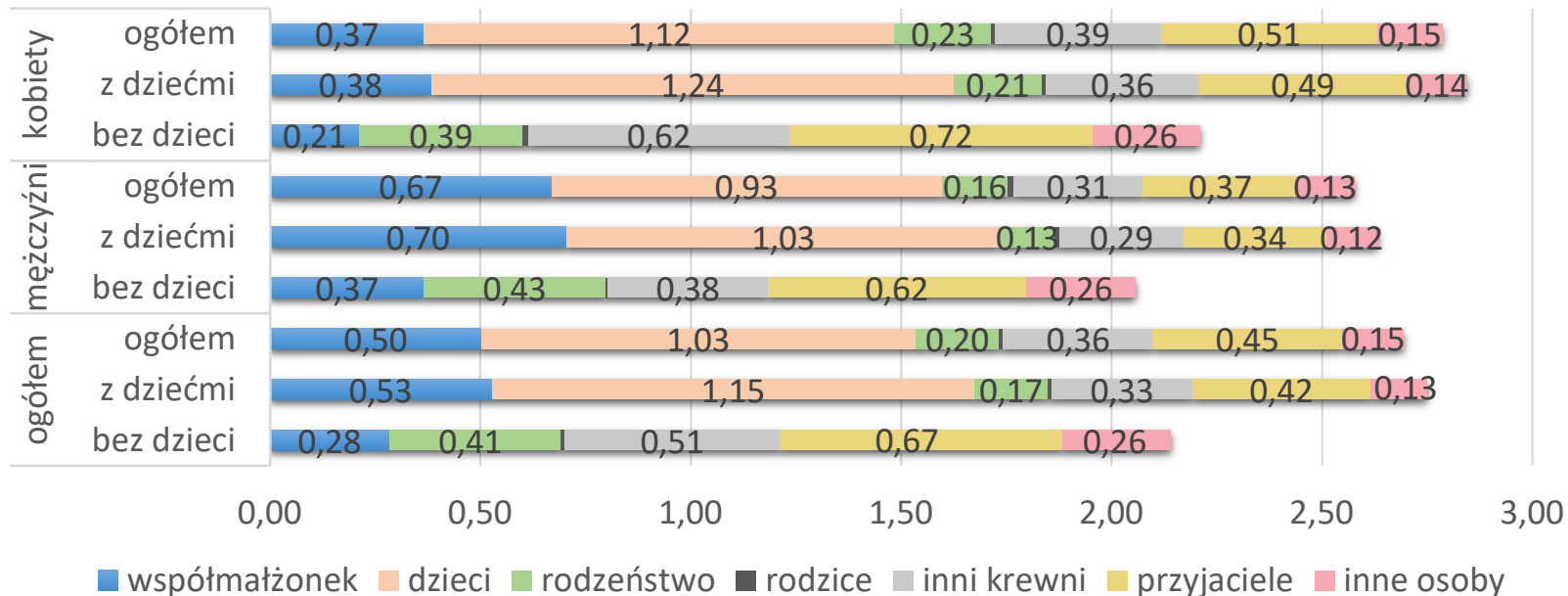
Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Wielkość i struktura sieci rodzinnych osób 65+ według statusu rodzicielskiego

Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Wielkość i struktura sieci społecznych osób 65+ według statusu rodzicielskiego

Źródło: Abramowska-Kmon (2025)

Journal of Family Studies

 Routledge
Taylor & Francis Group

ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: www.tandfonline.com/journals/rjfs20

Family and social networks among older people in selected European countries

Anita Abramowska-Kmon

To cite this article: Anita Abramowska-Kmon (23 Jan 2025): Family and social networks among older people in selected European countries, Journal of Family Studies, DOI: [10.1080/13229400.2025.2453028](https://doi.org/10.1080/13229400.2025.2453028)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/13229400.2025.2453028>

Dziękujemy za uwagę!